

## **Lentokenttäkuljetusten kutsuliikennepalvelun hankinta ajalle 1.1.2025 – 31.12.2026 (+ yhden (1) vuoden optio)**

Kehittämislautakunta 10.12.2024 § 164

Valmistelija

Hankintapäällikkö Leena Räsänen

Raahen kaupunki on pyytänyt tarjouksia Oulun lentoasemalle ja sieltä takaisin suuntautuvasta henkilöliikenteen kutsuliikennepalvelusta ajalle 1.1.2025 – 31.12.2026 (+ yhden (1) vuoden optio). Hankinta on suoritettu avointa menettelyä käyttäen. Tarjouspyyntö on julkaistu 29.11.2024, tarjoukset pyydetään toimittamaan 9.12.2024 klo 12.00 mennessä.

Hankintalain 79 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan hankintayksikön on ennen tarjousten valintaa tarkistettava, että tarjous on hankintailmoituksessa ja hankinta-asiakirjoissa asetettujen vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukainen, ja että kaikki tarjoajat täyttävät tarjoajalle asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Sopimustoimittajan valintaperuste on tarjoajalle ja tarjoukselle asetetut ehdot täyttävistä toimittajien tarjouksista hinnaltaan edullisin tarjous.

Asiakohdan hankinnalle on tehty yritysvaikutusten arviointi. Hankinnalla on positiivisia yritysvaikutuksia.

Hankintaan on talousarviossa varattu määrärahat kustannuspaikalle 1390.

Liitteet

Tarjouspyyntö

Vertailutaulukko (EI JULKINEN, Julkisuuslaki 6 § 3 mom.)

Esittelijä

Kehitysjohdaja Pitkänen Pasi

Päätösesitys

Kehittämislautakunta:

Todennetaan saapuneiden tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus.

Valitaan lentokenttäkutsuliikennepalvelun tuottajaksi hinnaltaan edullisimman tarjouksen jättänyt toimija.

Todetaan, että valitun toimittajan kanssa laaditaan kirjallinen sopimus, kun päätös on saanut lainvoiman. Sopimus on sitova, kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen.

Oikeutetaan kehitysjohtaja allekirjoittamaan sopimus.

## Päätös

Hyväksyi esityksen, ja totesi, että kaikki tarjoukset ovat tarjouspyynnön mukaiset, ja tarjoajat täyttävät tarjoajalle asetetut vaatimukset.

Valitaan lentokenttäkutsuliikennepalvelun tuottajaksi hinnaltaan edullisimman tarjouksen jättänyt Jokiseudun Taksi Oy.

Todetaan, että valitun toimittajan kanssa laaditaan kirjallinen sopimus, kun päätös on saanut lainvoiman. Sopimus on sitova, kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen.

Oikeutetaan kehitysjohtaja allekirjoittamaan sopimus.

Merkittiin pöytäkirjaan, että hankintapäällikkö Leena Räsänen esitteli asiaa kokouksessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginhallituksen edustaja Sari Pekkala poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 18.54.

Merkittiin pöytäkirjaan, että seutukunnalliset edustajat Antti Tornberg, Paula Anttila, Tiina Hovi, Helena Klaavo sekä hankintapäällikkö Leena Räsänen poistuivat kokouksesta asiakohdan käsittelyn jälkeen klo 19.22.

Merkittiin pöytäkirjaan, että asian käsittelyn jälkeen pidettiin lyhyt jaloittelutauko klo 19.22-19.30.

Kehittämislautakunta 21.01.2025 § 6

879/02.08.00/2024

Valmistelija

Hankintapäällikkö Leena Räsänen

Pohjanmaan Taksi Oy on 17.12.2024 lähettänyt kehittämislautakunnan 10.12.2024 § 164 hankintapäätöksestä oikaisuvaatimuksen ja tiedon asian saattamisesta valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Oikaisuvaatimuksessaan Pohjanmaan Taksi Oy vaatii, että hankintayksikkö kumoaa ja poistaa lentokenttäkuljetusten kutsuliikennepalveluja koskevan hankintapäätöksen sekä keskeyttää hankinnan ja kilpailuttaa hankinnan uudelleen.

Hankinnasta 29.11.2024 julkaistulla tarjouspyynnöllä edellytettiin, että asiakkailta perittävät lipputulot vähennetään Raahen kaupungilta laskutettavasta reittihinnasta. Kilpailutuksen ollessa käynnissä, esitettiin

vaatimusta koskeva kysymys, jossa esitettiin vaatimuksen muuttamista siten, että liikennöitsijä saa pitää asiakkailta perittävät lipputulot vähentämättä niitä reittihinnasta. Asiaa pohdittiin, ja todettiin, että tarjouspyynnön vaatimus on ristiriidassa hieman aikaisemmin kilpailutetun junille suuntautuvan kutsuliikennepalvelun kanssa, jossa liikennöitsijä saa pitää lipputulot vähentämättä niitä kaupungilta laskutettavasta reittihinnasta. Hankintayksikkö koki, että kohtelu eri palveluissa ei näin ollen ollut tasapuolista, ja asia päätettiin tasapuolisen kohtelun nimissä muuttaa. Kilpailutukseen tullee kysymykseen vastattiin, että vaatimusta muutetaan siten, että liikennöitsijä saa pitää lipputulot kaupungilta laskutettavan reittihinnan lisäksi.

Kilpailutusta koskevat kysymykset tulee aina esittää tarjouspalvelu-portaalin kautta ja samasta paikasta löytyvät myös kysymyksiin annetut vastaukset. Tarjoajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi muulla tavoin esitettyihin kysymyksiin ei vastata. Tarjoajan tulee huomioida tarjousta tehdessään edellä mainitut kysymykset ja niihin annetut vastaukset, koska ne sisältävät viimeisimmän tarjouspyyntöä koskevan tiedon. Edellä mainitut kyseistä hankintaa koskevat kysymykset ja vastaukset tehtiin tarjouspalvelu -portaalin kautta ja ne olivat kaikkien hankinnasta kiinnostuneiden nähtävissä. Tarjouspyynnöllä kehoitettiin jokaista tarjoajaa tutustumaan kyseistä hankintaa koskeviin kysymyksiin ja niihin annettuihin vastauksiin, jotta pystyvät jättämään tarjouspyynnön mukaisen tarjouksen.

Pohjanmaan Taksi Oy väittää oikaisuvaatimuksessaan, että kysymykseen annetusta vastauksesta ei olisi tiedotettu asianmukaisesti ja tasapuolisesti tarjoajia. Hankintayksikkö katsoo, että tiedotus on ollut asianmukaista ja että kilpailutukseen osallistuneita potentiaalisia tarjoajia on kohdeltu tasapuolisesti ja avoimesti, koska tarjouspyyntöön kohdistuneet kysymykset ja niihin annetut vastaukset ovat olleet kaikkien tarjouspalveluun kirjautuneiden, tarjousta jättävien nähtävissä. Lisäksi kysymyksistä ja vastauksista lähtee aina sähköpostiviesti kaikille tarjouspyyntöön tarjouspalvelu.fi -portaaliin kilpailutukseen tutustuneille tarjoajille, eli kysymyksistä ja vastauksista tiedotetaan erittäin avoimesti kaikkia. Tarjoaja on aina itse vastuussa siitä, että tarjous täyttää tarjouspyynnöllä asetetut vaatimukset ja on tarjouspyynnön mukainen. Tämä edellyttää erityistä huolellisuutta ja tarkkuutta. Pohjanmaan Taksi Oy on näin ollen itse vastuussa siitä, että se on antanut tarjouksessa hinnan, jossa yritys ei ole ottanut huomioon edellä mainittua kysymystä ja siihen annettua vastausta. Toisaalta voitaneen tulkita, että Pohjanmaan Taksi Oy on saanut tietoonsa kyseisen kysymyksen ja siihen annetun vastauksen, koska se on tarjouksessaan hinnoitellut jotkut reitit 0,00 € hintaiseksi, eli mahdollisesti tulkinnut asiakkailta perittävien lipputulojen kattavan ko. reitin kustannukset.

Oikaisuvaatimuksessa tuodaan esille, että hankinnan ehdon muuttaminen olisi muuttanut liikennöintisopimuksen käyttöoikeussopimukseksi, kun liikennöitsijä saa pitää asiakkailta perittävät lipputulot itsellään kaupungilta perittävän reittihinnan lisäksi. Näkemys on tulkinnanvarainen, koska asiaa voidaan tulkita myös niin, että sopimus olisi muuttunut käyttöoikeussopimuksesta tavalliseksi sopimukseksi, koska taloudellinen

riski poistui tai ainakin pieneni sillä, että liikennöitsijä takaa asiakkailta perittävillä lipputuloilla saavansa aina jotakin tuloa kaupungilta perittävän reittimaksun lisäksi.

Oikaisuvaatimuksessa viitataan oikeuskäytäntöön, jonka mukaan hankintaa koskeviin ehtoihin ei ole sallittua tehdä olennaisia muutoksia hankintamenettelyn aikana. Tässä kyseisessä tapauksessa ehtoja muutettiin nimenomaan tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi muihin vastaaviin sopimuksiin verrattuna, ja näin ollen muutos oli periaatteessa positiivinen kaikkien tarjouksen jättäneiden ja potentiaalisten tarjoajien näkökulmasta.

Oikeuskäytännön mukaan hankintamenettelyn keskeyttämistä ei ole pidetty julkisista hankinnoista annettujen säännösten vastaisena, kun tarjouskilpailun keskeyttäminen perustui todellisiin syihin (esim. KHO 28.9.2006 taltio 2514).

Oikeuskäytännössä todellisina syinä on pidetty muun muassa sitä, että:

- hankintamenettelyssä on havaittu olennainen virhe, eikä virhettä voida korjata muutoin kuin keskeyttämällä hankinta ja käynnistämällä kokonaan uusi tarjouskilpailu;
- tarjouspyyntö on osoittautunut tulkinnanvaraiseksi taikka virheelliseksi; ja
- tarjouspyyntö on epäonnistunut ja sen perusteella on ollut mahdotonta suorittaa vertailua.

Keskeyttämisen syyn arvioinnissa hankintayksikön tulee kiinnittää huomiota siihen, perustuuko hankintamenettelyn keskeyttäminen todellisiin syihin, ja siihen, vaikuttaako ratkaisu syrjivästi ehdokkaisiin tai tarjoajiin.

Hankintayksikkö voi päätyä keskeyttämisen jälkeen toteuttamaan hankinnan omana työnään tai käynnistämään uuden hankintamenettelyn, joka on keskeytettyyn hankintamenettelyyn nähden kuitenkin erillinen ja uusi prosessi. Talousvaliokunnan mietinnössä (TaVM 48/2010 vp s. 4) on todettu, ettei hankintamenettelyn keskeyttäminen edellytä vakavien tai poikkeuksellisten seikkojen olemassaoloa.

Hankintaprosessia on tarkasteltu uudelleen ja todettu, että kilpailutusprosessi ei ole toteutunut täysin hankintalain mukaisesti, kun hankintaa koskevia ehtoja muutettiin kilpailutuksen aikana, vaikkakin muutos oli tarjoajien näkökulmasta positiivinen ja tasapuolisuuden nimissä toteutettu. Kyseessä on olennainen virhe, jota ei voida poistaa muutoin kuin keskeyttämällä hankinta, ja käynnistää hankinnasta uusi kilpailutus. Hankintamenettelyn keskeyttämiseen on olemassa todellinen ja perusteltu syy. Hankintamenettelyn keskeyttäminen ei vaikuta syrjivästi tarjoajiin.

Markkinaoikeus on 19.12.2024 lähettänyt Raahen kaupungille sitoumus- ja vastinepyynnön sekä selvityspyyntöä, tilaisuuden vastineen antamiseen Pohjanmaan Taksi Oy:n valituksen johdosta. Vastine pyydettiin

toimittamaan viimeistään 30.12.2024, mutta pyynnöstä markkinaoikeus pidensi määräaika vastineen antamiseen 23.1.2025 saakka.

Lentokenttäkuljetusten kutsuliikennepalvelua hoidetaan tällähetkellä väliaikaisella sopimuksella, jota jatketaan siihen asti kunnes markkinaoikeuden päätös hankintaa koskevasta valituksesta on käsitelty, ja siitä johtuva päätös on lainvoimainen ja muutoksenhaun vuoksi annetun ratkaisun perusteella todettu mahdollinen virhe aiemmassa hankintamenettelyssä on korjattu, eli Raahen kaupungilla on lentokenttäkuljetuksista voimassa oleva lainvoimainen hankintapäätös.

Hankintapäällikkö Leena Räsänen esittelee asiaa kokouksessa.

Esittelijä

Kehitysjohtaja Pitkänen Pasi

Päätösesitys

Kumotaan kehittämislautakunnan 10.12.2024 § 164 päätös ja keskeytetään hankinta hankintalain 125 §:n perusteella.

Järjestetään lentokenttäkuljetusten kutsuliikennepalvelusta uusi tarjouskilpailu, ja jatketaan palvelun tuottamista väliaikaisella sopimuksella siihen saakka, kun uuden kilpailutuksen päätös on lainvoimainen.

Annetaan markkinaoikeudelle kokouksessa esitellyn mukainen vastine.

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että seutukunnalliset edustajat Antti Tornberg ja Helena Klaavo sekä hankintapäällikkö Leena Räsänen poistuivat kokouksesta asiakohdan käsittelyn jälkeen klo 18.04.

Merkittiin pöytäkirjaan, että asian käsittelyn jälkeen pidettiin lyhyt jaloittelutauko klo 18.04-18.23.